

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.

KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	12 K.
Fél évre	6 K.
Negyed évre	3 K.

→ EGYES SZÁM ÁRA 12 FIL. ←

KIADÓHIVATAL:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)

HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETESEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN VÉTELEK FEL.

A kofák eldorádója.

Esztergom, július 22.

A város közforgalmának egyik leglényegesebb bénítója a nagy dunai hidon gyakorolt vámszedés.

Emiatt a vármegye másik feléről csak az hajtát át hozzánk, akit a szükség erre kényszerít.

A tuloldali vidék lakossága Párkányban áll meg és ha valakinek Esztergomban is dolga akad, odaát hagyja a kocsiját és gyalog ballag be Esztergomba.

Városunkba a tulsó vidék népe piacot látogatni, illetve terményeit és egyéb eladni valóit kirakni, alig-alig jár. Eljön Párkányig ott már várják a kofák és megszerelik eladnivalójától, hogy azután ők uralják az esztergomi piacot. A kofanépség könnyen beszél. Összeszed 50—100 pár csibét, kacsát, ludat és ezért egyszerre fizet ugyanannyi vámot, mint a mennyit egyetlen vidéki kocsi után követelnek. Risiciót tehát nem vállal, sőt amivel olcsóbban vásárol, a többi kofával közös egyetértésben drágítja piacunkat.

E helyütt világos, hogy a kofa az általam hidon gyakorolt vámszedésnek is ká-

rára van, mert ha csak tíz kocsirol vásárol, ez a tíz jármű már nem jön át a hidon, nem fizet hidvámot hanem tíz helyett kilencszer kevesebb költséggel jön át a kofa.

Ezt végtére megakadályozni nem lehet, mert a kereskedelmi szabadság nem korlátozható annyira, hogy valakinek megtiltsák, hogy vásároljon és közvetítőnek lépjen fel, de ezen tapasztalás mégis kell hogy bizonyos köröket gondolkodóba ejtsen.

Esztergomot, ezt a minden szépért és nemesért áldozatkész várost, nem szabad abba a veszélybe dönteni, hogy súlyos vámmal körülvárván közforgalmát teljesen elveszítse és Esztergom lakosságát mely száz percents pótdótot fizet, nem szabad a piaci kereskedelem kalózáinak áldozatul dojni. Mert ma úgy állunk, hogy heti piacunkon közvetlenül nem vásárolhatunk a termelőktől, hanem csak a kofáktól s amíg pl. bármely környékbeli faluban egy koronáért lehet venni egy pár csibét, a mi piacunkon két korona hatvan- és nyolcvan filért kérnek ezért a kofák.

Mindebből az a tanulság, hogy a hidvámot el kell törölni, vagy pedig arra kell

törekednie a város hatóságának, hogy azt magához válthassa és többé ne szedesse. Az az összeg, amit az államnak ezért fizetni kellend, százszorosán megtérül az által, hogy a közforgalom helyreáll, a piac olcsóbb lesz és a nyugalom teljes lesz. Nyerni fog ez által helyi kereskedelmünk és iparunk is, ellenben a kofák eldorádójának vége lesz.

Tessék az illetékes köröknek e fölött komolyan gondolkodni!

Sic.

Uj irányt.

Esztergom július 22.

Vidéki látogatóink mihelyt Esztergomba érkeznek nyomban érdeklődnek minden iránt s mi igyekszünk látnivalóinkat megismertetni velünk. Amink van, az édes kevés, tehát hamar végzünk velük. A városban tett sétáink alkalmával vidéki barátaink természetesen a Dunát is meglátják s nyomban elhagyja ajkukat az a kérdés: Van-e nektek csónakázó egyesületetek! Nincsen, de lehetne, felelünk mi, azonban van torna egyesületünk és van egy bicikli-clubunk is, mely utóbbi különben valami hat esztendeje felvette a néhai nevet.

Erre a feleletre természetesen következik

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárcája.

Látogatás a kórházban.

Hanságné, ahogy a kórház folyosóján végig ment, illatos zsebkendőjét a szájához szorította. Carbol, jodoform s egyéb illatokkal volt telítve a nehéz, sűrű levegő, csupa bánat és betegség áradt szerte a szürke folyosón s az életerős szép asszony, úgy érezte, hogy nem bírja sokáig ezt a nyomasztó környezetet. A mérsékelt tisztogatott ablakon gyéren lopózott be a napsugár, mintha érezné az élet erőteljes fénye, hogy rossz helyen jár itt a kórházban, a temető előcsarnokában. Szürke zubbonyos betegek, lesütött fejjel, némán, lassan vonzódtak végig fáradt tagjaikat a folyosón; kíváncsian bámultak az asszonyra; aki elfordította a fejét. A betegek utána néztek, amint elrebbent előttük a fiatalság, erő és szerelem. Söhajtottak, Oh, szerelem!

A szolga Hanságnét a 19-es számú szobába vezette. Kis ezella volt, aránylag tisztán tartva. Ablaka az udvaron levő szánalmasan szegényes kertre nyílt. Az ablaktól jobbra ágy állott s benne egy férfi feküdt, Hanságy Tihamér, a jeles pedagógus és író, a szép asszony férje. Halálos kór gyötörte: szívós, alattomos, fájdalmas; agyonrombolja az egész testet, de épen hagyja az agyat, hogy az utolsó percig tisztán lássa maga előtt az iszonytató végzetet: tüdővérszől lett vízkór.

A szép asszony odarebbent az ágy mellé s leült a szélére. A beteg kinyitotta a szemét s mosolyogni próbált:

— Asszonyka, édes. Eljöttél?

Felelni akart a szép asszony, de szó nem jött ki a torkán. Csak azt akarta mondani: „hogyan vagy, édes?” „Jobban vagy-e?” „szép idő van odakinn” vagy egyéb ilyen banalitást — de nem tudott beszélni. Iszonyú rémület fogta el, ahogy a beteg eltorzult, kiaszott arcába nézett, a tágra nyílt kék szemekbe, amelyekben lombán pislogott még az élet. Ez a rémület kiült az arcára, a beteg leolvasta róla.

Vajjon meddig bírja még? gondolta a fiatal asszony s aztán zápor módjára eredtek meg a könnyei.

S a haldokló ember ép lelkén keresztül cikizkázott a kinos tudat:

— Soha nem szeretett engem. Meg akar már szabadulni tőlem. Milyen szép, milyen egézséges!

S rekedt hangon suttozta:

— Ne sirj. Ez kellemetlen. Nyugalom kell, föltétlen nyugalom.

Hanságné megtörölte a szemét, visszanyerte önralmát s mosolyogni próbált:

— Még mindig olyan szigorú vagy. A sirással a lelkemen könnyítettem. Most már megint jó kedvem van.

— Két hét múlva még jobb kedved lesz. Akkor már kint fogok feküdni...

Az asszony megdöbbenve idegenül nézett rá. A férfi már a következő pillanatban megbánta amit mondott. Elvégre az asszony nem tehet róla, hogy nem szereti őt. Minek vette el?

Elvette a szépségéért, az apósáért, aki hajdan tanára s később barátja volt. Azt hitte, hogy majd csak hozzásimul az asszony, meg fogja magát szeretni tudni. Mindig lenézte a nőket, komolyan őket soha nem vette, a tanulónak, alkotásnak élt s egyszerre aztán szükségét érezte annak, hogy asszony legyen mellette. S feleségül vette a legszebb s legkedvesebb példányát ama játék szernek, melynek asszony a neve. S a felesége hideg maradt hozzá, a komoly tudóshoz, aki lángolni kezdett, mint egy éretlen gyerkőc. Jó volt, nyájas hozzá, de hideg maradt, idegen. „Nem ért, nincs lelke; hitvány, gyarló asszony” mondogatta magába Hanságy is hideg próbált maradni ő is. De nem tudott. Viszonzás nélkül mazdalt hitvesi szerelme gyötörte. Megutálta könyveit, írásait az iskolát egész lényét ez az egyszerű, kaczagó asszony foglalta le, akit meghódítani nem tudott, aki bár az övé volt Isten s ember előtt, a valóságban mégsem volt az övé. Még ha gyermekük lett volna! Ez talán inkább összeforrasztotta volna őket. De házasságukat az ég nem áldotta meg gyermekkel, multak a hetek, hónapok s mind idegenebb lett az asszony. Jött aztán a férfi betegsége. Halálos kór támadta meg a tudós szervezetét. A betegnek nem volt otthon maradása, a hideg közönyös asszony mellett, aki hitvesi odaadással, éjjelt nappalá téve ápolta ugyan férjét, de mégsem úgy, mint az életpárja életéért remegő asszony. Hasztalan volt Hanságné tiltakozása, a férfi a kórházba ment. Nem akart többé terhére lenni a feleségének.

S az asszony kijött hozzá a kórházba. Soha

a megjegyzés, hogy az illető egy folyam mentében el sem képzelhet egy olyan sportegyesületet, amely a csónaksportot ne üzné.

Mi pedig tréfásan elújtuk a dolgot azzal, hogy annyi szórakozásunk, hogy erre még nem is gondoltunk. E közben a kis Dunán fel-fel tűnik egy-egy pirosra festett ladik, vagy sandolin vidám fiukkal, kacagó leányokkal. Hát ezek kiék? kérde a látogató. Magánosok jószágai, vagy pedig élmesebb parti lakosoké, akik bérbe adják járműveiket. Egy jelentős mosolylyal, melyből bizonyos guny is kiolvasható, el van intézve a kényes kérdés, mi pedig örülünk, hogy vidéki barátunk jobban nem kritizált meg bennünket.

Amiért mindezt elmondottuk, annak oka az, hogy Esztergomban igenis nagyon életképes csónakázó egyesület lehetne megteremteni és pedig a tornaegyesület kebelében, még pedig aként hogy az egyesület a kellemest a hasznossal hozhatná össze. Hiszen pl. kugli pályát tart fenn és ennek használatáért díjakat szednek; korcsolya pályája is van és ezen is belépődíjat követel, ha tehát a vízisportot is kultiválná, bizonyos hogy ezt sem tehetné másként mint díjak szedése mellett. És uramfia! mi kell ehhez? Öt-hat család, három-négy két, négy és hatevezős másik csónak, egy két regatta felszerelés, pár sandolin és kész van minden.

Az esztergomi tornaegyesület vezetőségéhez fordulunk ez ügyben s midőn előre becsátjuk, hogy ugyyszólván a közönség nevében beszélünk, kérjük, sziveskedjenek a kérdéssel foglalkozni és a csónaksport érdekében lépéseket tenni!

Vizi.

HIREK.

— **Naptár.** Vasárnap július 23. — *Róm. kath.* A. 6 Apollinár — *Prot.* A. 5 Kamilió — *Görög orosz.* (július 10) B. 5 Leone — *Izv.* Thamusz 20. — *Nap:* kel 4 óra 26 p. nyugszik 7 óra 54 p. — *Hold:* kel 11 óra 8 p. nyugszik 11 óra 23 p. — *Időjárás:* Többnyire száraz, derült idő várható hőemelkedéssel és helyenként zivataros esőkkel.

még csak gondolatban sem csalta meg az urát, de a napok amelyeket egyedül töltött a lakásában, megérlelték benne egy gondolatot. Azt, hogy ő nemsokára özvegygyé lesz, de ezzel még nem záródhatott le fiatal, viruló életének érvényesülése. Csak aztán lehet boldog... aztán. A férje sirja felett piros rózsza fog nyílni az ő számára, a szabadságé, az igaz szerelemé!... Csak huszonnyolc éves volt még!

S beszélgettek. Szomorúan, közönyös dologokról. A betegszoba nehéz szagát nem tudta legyőzni az asszonyi illat, az erős parfeuma, amely ruhájából áradt. Urrá lett a szoba felett s kórházi büz s kinosan, nyomasztóan feküdt a szép asszony mellére.

A napsugár végre is betalált a zordon szobába s aranyos fényt ragyogott Hanságné arcán, szép volt mint az angyal.

Keserű fájdalom markolt a beteg szívébe. Égető vágyat érzett: megcsókolni a feleségét. Ha nem is szereti, ha hidegen is hagyja, mind egy csókolni, csókbafojtani szerette volna a nőt aki ma még az övé. Fel akart emelkedni; az asszony rémülten nézte. Kinos vergődés, a bényt tagok nem mozdultak már. Visszazuhant helyére.

— Már hideg a lábam, mondotta. Jön a halál. Itt van már a lábamban. Hül... hül...

Ezzel a fal felé fordult és meg sem moccant.

Az asszony pedig felállott és nesztelen léptekkel sietett ki a szobából. Kiment a kórházból s utközben betért a szabónőhöz. Gyászruhát rendelt.

Kondoros Elemér.

— **Negyven év után.** Érdekes találkozás volt f. hó 16-án városunkban. Az esztergomi róm. kath. főgymnasiumnak 1865-ben érettségizett volt növendékei adtak egymásnak találkozókat. Amikor 40 évvel ezelőtt kikerültek az intézet falai közül, 22-en voltak. Azóta négy évtized küzdelmes életharcában 10 költözött jobb hazába és a megmaradt 12 közül is csak hét jöhetett el. Öt visszatartott vagy a hivatás lekötöttsége, vagy a betegség. Hja, ez már nem is csoda, valamennyien túl vannak a hatvanon és lassanként hetvenkedni kezdenek, már t. i. kénytelenek a rohanó idő szárnyán a hetedik évtizedet is megközelíteni. — Az egykor szőke és barna fürtök vagy teljesen össze váltak, vagy pedig elpusztultak... Az ifjú egyenes tartás is megörnyedt, a kedv sem a régi. — Szombaton és vasárnap reggelre érkeztek. A szombaton érkezőket az esztergomi pályaudvaron Hollósy Rupert főgimnáziumi igazgató várta. A találkozás, mely természetesen bővelkedett meghatározott részletekben, vasárnap volt a rendi székházában. A régi osztálytársak közül a következők jelentek meg: Farkasfalvi Imre a közp. statisztikai hivatal tudós levéltárnoka, Viola Imre székfővárosi tanácsos, Korpás Márton Vác r. t. város tanácsnoka, Schöber Ernő lipótvári fegyintézet igazgató, Rehák János nagybittsei, Levatic Gusztáv lévai és Szabó János balassagyarmati ügyvédek. — A vizionlátás után d. e. 9^{1/2} órakor a főgimnázium mostani 40 növendékének sorfala között átsétáltak a díszterembe, hol is Hollósy Rupert igazgató meleg szavakkal üdvözölte őket, mint a rendnek egykori kedves tanítványait. Ez után a sz. Ferenczrendi templomban misét hallgattak. A misét Takács Gedeon pápai tanár, városunk fia tartotta, míg a choruson a távozóban levő Schedl Arnulf tanár az ifjúsággal a régi diákminiséket énekelte. Mise után a székházban lunch volt a találkozó tiszteletére és a barátságos villásreggeli alatt Viola Imre kegyeletes szavakkal emlékezett meg az egykori tanárokról, poharát emelvén a hűs sz. Benedekrendre. — Ezt követőleg még életben levő két tanárukat, nevezetesen Vaszary Kolos hercegprimást és Gulyás Elek ny. plébánost táviratilag üdvözölték biztosítván őket tanítványi haláljukról és változhatlan szeretetükről. Ezután a találkozó társaság fénykép elé állt, hogy a negyven éves összejövetel eként is megörökíttessék. Délben a „Fürdő“ szállóban ebéd volt, melyre a főgy. igazgató és az itthon levő tanárok is hivatalosak voltak. Az ebéd természetesen emelkedett hangulatban, kedves visszaemlékezések s vidám poharazás között telt el és az „öreg diákok“ Hollósy igazgató üsztöznzésére egy-két régi nótától sem riadtak vissza. A Balaton Fűreden nyaraló hercegprimástól és a Kis Cellben remetéskedő Gulyás Elek volt tanároktól az ebéd alatt érkezett távirati válaszokat lelkes éjjezés között bontották fel. A primás válasza, mely Viola Imre fővárosi tanácsos címére érkezett a következő volt:

„Egykori kedves tanítványaimnak negyven éves találkozásából nyilvánított szíves megemlékezésükért és üdvözlésükért hálás köszönetet mondva s reájuk Isten áldását kérve, maradok régi szeretettel

Vaszary Kolos.

Ez után mindjobban közeledett a válás órája. Nehéz szívvel bucsuztak el egymástól azon ígérettel, hogy most már nem tűznek újabb találkozásra terminust, hanem igyekeznek minél többször felkeresni egymást.

— **Hymen.** Dr. Alföldy Dezső kir. aljárásbíró ma tartja eljegyzését Budapesten Földváry Imre budapesti nagykereskedő és törvényhatósági bizottsági tag kedves leányával Gizikével.

— **Tisztviszéki ülés.** A városi tüzoltó egyesület tegnap ülést tartott a tüzjelzés kérdésében. A képviselőtestület ugyanis az önálló tüzoltó telephon kérdését levétette napirendről és elrendelte, hogy a pósta igazgatóság keresetessék meg az iránt, vajjon lehetséges volna-e a helyi távbeszélőt úgy berendezni, hogy ezzel az éjjeli tüzjelzés kérdése kielégítő módon megoldassék? A pósta igazgatóság eleinte megoldhatónak jelezte a dolgot egy 300 kor. keretben előállítandó u. n. tárcás rendszerrel, mely tizenkilenc állomást kötött volna egybe, de midőn a város tanácsa a kivitel végett megkereste, pár nappal ezelőtt érkezett válaszában már 600 koronás befektetésről beszél és ezzel

is csak 3-5 tüzjelző állomást jelez összeköthetőnek. A tanács a most említett választ a tüzoltóság tudomására hozván, a tisztviszék tegnap délután tartott ülésében azt tudomásul vette és egyben arra való tekintettel, hogy a válaszból érintett módon az éjjeli és az általános tüzjelzés kérdése kielégítőleg egyáltalán nem oldható meg, előterjesztést intézett a városhoz, hogy most már az eredetileg javasolt és a tüzoltó alapokból 4000 kor. költséggel bőven kikerülő önálló tüzjelző telephon létesítését rendelje el.

— **Tragikus halál.** Müller Ede a komáromi hajógyár műhelyfőnöke f. hó 15-én Komáromból városunkba érkezett, hogy gyermekeit sógorához dr. Vargha Dezső közhidgyarmati plébánoshoz vigye vakációzni Müller a délutáni bécsi hajóval megjött Tilmann Fanny úrnőhöz hajtattott, ahol már várt reá sógora dr. Varga Dezső, hogy gyermekeit kocsiján Közhidgyarmatra vigye. Amint Müller Tilmannékhöz megérkezett hirtelen heves gyomorfájdalmak lepték meg, melyek rövid idő alatt annyira elhatalmasodtak, hogy a szerencsétlen embert be kellett szállítani a „Kolos“ kórházba. Itt dr. Gönczy idült hashártya gyuladást állapított meg, melyet csak operációval lehet meggyógyítani. Ezen hashártyagyulladás melyet ha nyálmirigygyulladás és zsírszövet elhalás is komplikált már oly idült állapotban volt, hogy a betegre nézve mindenképen életveszéllyel járt. Dr. Gönczy azonnal ki is jelentette az aggodó hozzátartozóknak, hogy ez esetben még az operációtól is kevés eredményt lehet várni és tanácsolta nekik, hogy a műtét elvégzésére vigyék a beteget haza Komáromba vagy Budapestre. A beteg azonban nagy bizalommal viseltette a főorvos iránt és kérlelte, hogy ő hajtassa végre rajta a műtétet. Erre dr. Gönczy azonnal táviratozott a nagybeteg feleségének, valamint sürgönyileg hívatta dr. Szeifried János műtőt a budapesti János kórház orvosát kivel együttessen már sok sikeres operációt hajtott végre. Dr. Szeifried hétfőn d. u. megérkezett, mire az operációt végrehajtották, de mint előre látható is volt a szerencsétlen embert az életnek már megmenteni nem lehetett és a műtét után 38 órára f. hó 19-én reggel 7 órakor kisznevedett. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Müller Edéné születe Varga Lujza, mint az elhunyt neje, Müller Jolánka, Lajos, Ilonka, Lujzika, mint gyermekei, Kuchárszky né születe Müller Józsa, Müller Fanni, öz. Jarossné születe Müller Irma, Müller Ferencz mint testvérei, Kuchárszky Antal, dr. Vargha Dezső, Vargha Tibor, Vargha Ilonka mint sógorai illetve sógornéje, úgy a maguk, mint a többi nagyszámu rokonság nevében szomorú szívvel tudatják a forrón szeretett férj, a legjobbatyát, testvér és rokon Müller Ede Magyar Folyam és Tengerhajózási főellenőr és a komáromi hajógyár műhelyfőnökének folyó évi július hó 19-én reggel fél 8 órakor munkás életének 52 ik és legboldogabb házasságának 16-ik évében, az Úr testének ájtatos felvétele után, rövid és fájdalomteljes betegség után történt jámbor elhunytát. A drága halott földi maradványai az Esztergom. sz. kir. városi temető kápolnájából f. évi június hó 21-én délelőtt 11 órakor fognak a dicsőséges feltámadásig nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséldozat ugyanazon nap délelőtt 9 órakor az esztergomi sz. kir. városi plébánia templomban fog az elhunyt lelki üdvéért a Mindenhatónak bemutatni. Esztergom, 1905. július hó 19-én. Adj Uram örök nyugodalmat neki és az örök világosság fényeskedjék neki!

A megboldogult temetése f. hó 21-én folyt le óriási részvét mellett. A komáromi hajógyárból külön hajóval 200 munkás és tisztviselő érkezett e napon városunkba és impozánsa tették a tragikus véget ért főnökük temetését. A sirnál az elhunyt egyik kollegája megható beszédet tartott, melyben felsorolta a megboldogult érdemeit és különösen kiemelte, hogy a munkásoknak valóságos atyja volt, kik e miatt szerették és tisztelték őt.

— **A veszedelmes pipaszár.** Tudvalevő dolog, hogy bizonyos körülmények között a kapanyél is elsülhet, de hogy ezen kiváló tulajdonsággal egy jámbor pipaszár is fel volna ruházva, nem merjük elhinni és nem csalódunk, ha kategorikusan állítjuk, hogy eme vélemény-

nyünk előtt mindenki kész meghajolni. Nem így vélekedik azonban Csáky Jánosné bajóthi szatócs, aki szentül meg van győződve a pipaszár veszedelmes voltáról és határozottan úgy vélekedik hogy ezen ártatlan jószágban elsülési hajlamok rejtőzködnek. Ez a Csáky Jánosné feljelentést tett a csendőrségnél, hogy f. hó 13 án d. u. 5 órakor beállított Viola József bajóthi vegyeskereskedő üzletébe, mikor is ez a zsebéből egy rövid tárgyat húzott elő és ezzel célba vette őt, miközben rárivallt, hogy ha kedves az élete hát vagy 60 koronát fizessen azonnal, vagy pedig a nála levő 60 koronás váltóját adja ki. Csákytól ettől a fenyegetéstől úgy megijedt, hogy egy az üzletben levő szekrény mögé bujt, ahonnan csak akkor mert előjönni, midőn más zsebből is érkeztek az üzletbe. A csendőrség azonnal nyomozást indított ez ügyben és megállapította, hogy az a rövid tárgy, amellyel Viola Csákyt célba vette egy — pipaszár volt. Az esetet feljelentették a komáromi ügyészségénél.

A doroghi vasúti állomás kibővítése tárgyában még mindig nem birt megállapodásra jutni a vasúti igazgató ág az érdekelt földbirtokosokkal a kisajátítandó területekre nézve. A mai nap folyamán ismét egyezségi kísérletre fognak összejönni a földbirtokosok és amint hisszük és kívánatosnak tartják — végre a végleges egyezséget megkötik és a vasut állomás kibővítésének munkálatai még e hó folyamán megkezdődnek.

Rágalmak egy téglagyáros ellen. Ez egyik helyi lap a „Népszava“ nyomán „Munkásnyuzó gyár“ cím alatt képtelen vádakkal illette Brutsy János köztisztviselőt álló téglagyárost és világgá kürtölte, hogy a munkásokat zsarolja, nekik a kikötött 2 k. 40 f. napszám helyett csak 1 k. 40 f.-t ad és e miatt a messze-földről odacsábított munkásnép nyomorog, sőt hogy egyik téglamesterét Benedek Károlyt fizetésének visszatartása mellett kidobta, úgy, hogy ez kénytelen volt őt beperelni. — Erre vonatkozólag megjelent szerkesztőségünkben Brutsy János és a „nyomorgó“ munkások által kiállított nyilatkozatokkal igazolta, hogy ezek rendesen kapják a 2 k. 40 f. bérüket amiből még családjuknak is jókora sumrát küldenek haza havonként. A Benedek Károly téglamesteréről irt siralmas kifakadásból pedig az az igaz, hogy neki Brutsy János nemcsak hogy a teljes fizetését kiadta, de még utiköltségre 20 k. ajándékot is adott, mely körülményt nevezettnek két tanu által aláírt nyilatkozatával is igazolta előttünk. Ennyit az igazság érdekében.

Uj öntöző kocsí. A város tanácsa az utcaöntözés intenzívebbé tétele végett egy harmadik öntöző kocsinak megrendelését határozta el.

A Duna titkaiból. F. hó 22-én reggel Szentgyörgymezőn, a vasgyár alatt a Duna egy ujszülött flugyermek hulláját vetette a partra. A jelekből azt lehet következtetni, hogy mihelyt a világra jött azonnal a vízbe fojtották. A bűnös anya kézrekerítése érdekében nagy aparatussal megindították a vizsgálatot.

A tokodi tűzhöz. Mult számunkban röviden jeleztük, hogy Tokodon f. hó 18 án Páncél Lajos ottani gazda szérűjén tűz ütött ki. Beszerzett tudósításunk szerint Páncélnak 65 kereszt gabonája és több gazdasági eszköze valamint egy istállója vált a lángok martalékává. Biztosítva semmi sem volt. A tűz Ellen József 17 éves szolgálégy gondatlanságából származott, kít is feljelentettek a helybeli járásbírósnál.

A szomszéd boszúja. Régi haragosai egymásnak Kesztölcön Turik József és Matkovic Vilmos földművesek és ahol csak lehet kárt okoznak egymásnak. Legutóbb is f. hó 16-án Turik az új folyamán lekaszálta szomszédjának egész kukorica termését így adván kifejezést haragos indulatainak.

Fegyelmi egy tanítónő ellen. Leányvárról írja tudósítónk, hogy Reinl Paula tanítónő ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak, mert nevezett tanítónő az évszáz vizsgák előtt két héttel minden bejelentés nélkül odahagyta állását. Az illető tanítónő azóta férjhez is ment, mi oly sürgős lehetett, hogy ezzel hozzák kapcsolatba a tanítónő hirtelen távozását.

A bányákban. Dorogról írják, hogy Winkler János bányafelügyelő 4 heti külföldi tanulmányutra indul, hogy az ott szerzett tapasztalatait bányáink körében érvényesíthesse, vele együtt megy szabadságra Jávorka Mihály doroghi bányamezőnök is.

A barti jegyzőválasztásnál, mely t. i. f. hó 27-én lesz, igen erős küzdelemre van kilátás. Eddig valami tíz pályázó van, de a választók a leghatározottabban Lukács Béla gutai közigazgatási jegyző mellett foglalnak állást.

Járványtatiztika. Esztergommegyében július hó első felében a következő járványos esetek fordultak elő. Torokgyök: Dömös. — Kanyaró: Dömös, Bajna, Libád, Szőlgyén, Kicsind, Köbölkút. — Vörheny: Dömös, Párkány. — Hökhurut: Esztergom, Dorog, Párkány. — Roncsoló toroklob: Muzsla, Ebed.

Ipartestületek kongresszusa. A hazai ipartestületek folyó évi szeptember 8, 9. és 10 ik napján országos kongresszusra gyűlnek össze Szabadkára.

Állategészségügy. Német-szölgyénben és Nagyövedn a sertésvész teljesen megszűnven a zárlat feloldatott. — Bajnán a szarvasmarha állományban egy lépfene eset fordult elő.

Letartóztatott betörő. Esztergom vármegyében néhány hónap óta számos betörés történt. Legutóbb a párkány-námai vasúti állomás raktárát fosztották ki a betörők. A muzslai csendőrség — mint jelentették — kézrekerítette most a veszedelmes betörő-banda vezetőjét, Bánka Ignác téglavetőt, aki vallatás során töredelmesen beismerte, hogy néhány társa segítségével ő követte el a párkány-námai rablást s ezenkívül még negyvenkilenc betörést és lopást követett el vármegyészerte. Később a töredelmes vallomása után megbánta tettét s örültséggel szimulált. Mikor látta, hogy ezzel nem boldogul, szökésre gondolt és kiásta börtöne falát de mielőtt tettét elkövethette volna, rajtacsípték töredelmes vallomása után afeletti dühében, hogy éveken át most már a fegyház lakója lesz, neki rontott a hatalmas ember a csendőröknek, kik csak úgy tudták megfékezni, hogy előtte ketten golyóra töltötték fegyvereiket és lelővéssel fenyegették. Büntésairól minden felvilágosítást megtagadott.

Népmozgalmi statisztika. Esztergomban 1905 évi július 16—23-ig.

Születtek: Verniczter Irma ev. ref. kéményséprő segéd leánya, — Szalai István rk. közműves segéd fia, — Zettler Margit Irma rk. cipészmeister leánya, — Cserép János rk. földm. fia, — Monos Ilona rk. kocsis leánya, — Trexler István rk. földm. fia, — Schultheisz György izr. fűszerkereskedő fia, — Majer Rozália rk. mézáró fia, — Petrovics Ferencz rk. földm. fia, — Jaromin László rk. háziészéd fia (trvi)

— Molnár Anna rk. földm. leánya, — Putz Elza izr. lisztkereskedő leánya.

Házasságot kötöttek: Tvarcha Lukács rk. férjiszabósegéd és Miletics Karolina rk. Esztergom, — Góg Miklós rk. molnár és Kovács Erzsébet ev. ref. Esztergom.

Meghaltak: Pándi Mihály rk. 1 hónapos, földm. fia (rángógörcs), — György Anna rk. 13 napos, földm. leánya (veleszületett gyengeség), Haulik József rk. 27 é. honvéd (lövés általi öngyilkosság), — Kúti Aranka rk. 9 éves (vérköpés elvérzés tüdővész), — újr. Viola Mihályné szül. Tóth Erzsébet rk. 78 éves magánzónó (aggkór), — Mayer Lipót rk. 59 éves pékmeister (tüdőgömkör), — Dikács Albertné szül. Eperjesi Teréz rk. 74 éves (aggaszály), — Szolák István rk. 58 éves pintér (tüdővész), — Müller Ede 52 éves hajógyári főnök (hasnyálmirigy — hashártyagyulladás miatti kimerülés), — Petrovics Ferencz rk. 2 napos, földm. fia (görcsök).

Eladó. Egy jó karban lévő öt oktávás harmonium eladó. Bővebb felvilágosítást ad Nagy József hangszerész Esztergom, Káptalan-utca 10. sz.

Műkedvelő fényképezők figyelmébe. Elismert jóságú salon és turista fényképező készülékek, új, fölülmulthatatlan pillanatnyi fölvevők, valamint mindennemű fényképezési szerek kaphatók A. Moll-nál es. és kir. udv. sz. Bécs, Tuchlauben 9. E fényképezési áruház 1854-ben alapított. Kivánatra nagy képes árjegyzék díjmentesen.

Margit crém. Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismerné. Ugyanis az összes szépítő-szerek között a Földes-féle Margit-crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztatlanságát, szeplőt, pattanást, mitesert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdívé, fiatalá varázsolja. Nemesak az arcbört, hanem a nyak, válli és kéz fehéritésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: GBRENDAY JÓZSEF

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a Schicht névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan.)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvja.

Nindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb Höfehér ruhát ad. — A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy a „ku'cs“ védjeggyel legyen ellátva.

